

Jádro není jen zdroj elektřiny, je to také impuls pro českou ekonomiku

10. ročník Jaderných dnů na Západočeské univerzitě letos zahájila konference Nový jaderný zdroj pro ČR. Hovořilo se o stavbě nových bloků v elektrárně Dukovany a o tom, co všechno může přinést.

Energie vyrobená jadernými elektrárnami, energie z obnovitelných zdrojů a k nim ještě energie z plynových zdrojů jako vhodný doplněk pro zabezpečení dodávek tepla. Tak bude podle předpokladů Vladivoje Řezníka z týmu vládního zmocněnce pro jadernou energetiku nejspíš vypadat česká energetika po roce 2050. On a další odborníci o tom hovořili na zahajovací konferenci letošního v pořadí 10. ročníku Jaderných dnů, které se tradičně konají na Západočeské univerzitě v Plzni.

Hlavní téma letošní konference Nový jaderný zdroj pro ČR mířilo jasným směrem – k výstavbě nových bloků jaderné elektrárny Dukovany, jejíž čtyři bloky zprovozněné v letech 1985 až 1987 dnes dožívají a zhruba za dvacet let jejich životnost skončí. Vyhlížená stavba nových bloků má ty stávající nahradit a v ideálním případě přispět k tomu, aby vznikaly i další, protože klasickým elektrárnám ve státech EU zvoní hrana a energii bude třeba získávat jinak. Členské státy EU se na summitu v roce 2019 shodly na závazku dosáhnout takzvané klimatické neutrality do roku 2050. Znamená to postupný ústup od uhelných zdrojů, s jejichž podporou unie po roce 2050 nepočítá. Někdy se hovoří o takzvané dekarbonizaci ekonomiky. Bude na státech, čím uhlé elektrárny nahradí, v případě ČR nejspíše energetickým mixem, zmíněným v úvodu.

Až se bude psát rok 2036

Tomáš Ehler, ředitel odboru jaderné energetiky Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, je proto přesvědčený o důležitosti rozvoje jaderné energetiky v ČR. „Jádro má silnou podporu nejen ze strany vlády, ale napříč politickým spektrem. V roce 2040 by se mělo podílet na výrobě poloviny elektřiny u nás. Z našeho pohledu to

ale není pouze zdroj elektřiny, případně tepla, díváme se na něj totiž národohospodářským pohledem a vidíme jeho pozitiva. V jádru vidíme impuls pro českou ekonomiku, pro výzkum a vývoj, jeho pozitivní vliv na stabilitu elektrické soustavy,“ řekl na konferenci.

Orientační termín ukončení výstavby nového bloku v Dukovanech je rok 2036. Příprava stavby s opcí na blok druhý je podle Tomáše Ehlera hlavní prioritou. „Zároveň se ale počítá s dostavbou Temelína a eventuálním využitím dalších lokalit,“ uvedl s tím, že ačkoliv je jaderná technologie stále také terčem kritiky, nejsou plány ČR v Evropě žádnou výjimkou. „Nové jaderné zdroje připravuje dvanáct členských zemí EU, v převážné většině projekty významně podporuje stát,“ dodal.

Výstavbu nových bloků bude mít na starost společnost Elektrárna Dukovany II, dceřiná společnosti ČEZ. Její generální ředitel Petr Závodský řekl, že začátkem prosince 2020 by měl začít tendr na výběr dodavatele stavby, přičemž už v únoru se jednalo s pěticí potenciálních dodavatelů – CGN, EDF, Kepco/KHNP, Rosatom a Westinghouse. „Jeden blok by měl stát 160 miliard Kč, ale vzhledem k proměnlivému kurzu koruny raději uvádím sumu v eurech, kde směřujeme zhruba k šesti miliardám,“ nechal se slyšet a nastínil, jak vypadá spolupráce společnosti se státem: „Stát má například právo vstupovat do výběru dodavatele. ČEZ má naopak právo projekt předat státu a získat zpět náklady, které vynaložil. Stát by pak ve výstavbě pokračoval sám.“

Podle Vladivoje Řezníka by měla společnost Elektrárna Dukovany II stavbu financovat s tím, že si bude díky jištění ze strany státu moci zapůjčit peníze

za podobných podmínek, jako kdyby si je půjčoval stát. Vláda si je ovšem vědoma také rizik, kterým je třeba se vyhnout. „Většina projektů nových jaderných elektráren v Evropě, ať už to jsou Flamanville, Mochovce, Pakš nebo Hanhikivi, má zpoždění. Bez problémů běží stavby v Asii. Na nás je, abychom se z těchto projektů poučili a neopakovali chyby jejich investorů,“ upozornil.

České firmy umí

Generální ředitel společnosti ŠKODA JS František Krček na konferenci hovořil o roli českého průmyslu při výstavbě nových jaderných zařízení. „Jsem rád, že jsme přešli od diskuzí, jestli jsme schopni hrát významnou roli, nebo ne, k otázce, jak ji můžeme hrát,“ řekl a svá slova podpořil fotografiemi ze stavby jaderné elektrárny ve slovenských Mochovcích. „V Mochovcích významnou roli hrajeme a je to důkaz, že české

firmy umí, ačkoliv někdy slyším, že jaderný průmysl u nás je spálená země. Že jsme v roce 2002 spustili druhý blok Temelína a od té doby nic,“ pokračoval.

Realita českého jaderného průmyslu podle Krčka není růžová, ale není ani beznadějná. „Dnes jsme ve stavu, kdy před sebou nemáme žádný nosný projekt. Třetí a čtvrtý blok v Mochovcích je největší zakázka a řada firem má štěstí, že ji zaměstnává údržba stávajících zařízení – například my jsme generální dodavatel údržby šesti bloků Temelína a Dukovan. Obor má ale nízkou atraktivitu a velkým problémem je také rozpad učňovského školství, což je ale problém napříč republikou a všemi obory,“ jmenoval. To nejdůležitější je podle něj co největší zapojení českých firem do zakázek typu stavby nových bloků v Dukovanech, které by jaderný průmysl ztrátl. ●



Jaderné dny 2020

Tradiční akce, která přibližuje oblast využití jaderné energie zejména studentům středních a vysokých škol, se letos konala podesáté. Spolu se Západočeskou univerzitou ji organizovala společnost ŠKODA JS a CENEN (Czech Nuclear Education Network). Kvůli omezením vyvolaným koronavirovou pandemií se konference i přednášky konaly online, v prostorách Fakulty strojní však byla k vidění i tradiční výstava.